

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра теорії і методики трудового навчання та технологій



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

М.Б. Боднар

«30» *серпня* 20 *18* р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІНФОРМАТИКА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Інформатика)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Інформатика)

Фурман О.А., Костюченко А.М. Інформатика в початковій школі [робоча програма з варіативної навчальної дисципліни для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)] /– О.А. Фурман, А.М. Костюченко Кременець, 2018. – 19 с.

Розробник: **Фурман Олена Андріївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка
Костюченко Альона Миколаївна, викладач кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій
Протокол № 1 від 30.08.2018 року

Завідувач кафедри
кафедри теорії і методики трудового
навчання та технологій



М.С. Курач

“30” _____ серпня _____ 2018 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова	
Змістових модулів – 3	Спеціальність 014 Середня освіта (Інформатика)	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 210		Семестр	
		2-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача –7,7	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	Лекції	
		32	
		Практичні, семінарські	
		-	
		Лабораторні	
		40	
		Самостійна робота	
138			
		Вид контролю: <i>залік</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять та самостійної роботи до загальної кількості становить:

для денної форми навчання – 72/138(34%/66%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготувати висококваліфікованих вчителів готових застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання під час вивчення інформатики, спираючись на знання з дисциплін психолого-педагогічного циклу і методик навчання.

Завдання:

ознайомити здобувачів з класифікацією сучасних педагогічних технологій, їх основними ознаками, якостями; з умовами організації навчальної діяльності в різних технологічних системах;

засвоїти методи контролю різних видів діяльності школяра;

навчити організовувати освітній процес за допомогою педагогічних технологій;

виробити бажання переймати й уміння застосовувати передовий педагогічний досвід використання сучасних педагогічних технологій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач **повинен оволодіти такими компетентностями та програмними результатами навчання:**

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання інформатики, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

(ЗК1) Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

(ЗК6) Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

(ФК5) Здатність демонструвати знання загальнометодологічного характеру, знання історії розвитку інформатики, методики викладання інформатики та інформаційних технологій у закладах загальної середньої освіти.

(ФК6) Здатність застосовувати в професійній діяльності хмарні та мережеві інформаційні технології, сучасні мови програмування і пакети прикладних програм.

(ФК9) Здатність проявляти творчий підхід в розробці навчально-методичних матеріалів.

(ФК12) Здатність формувати в учнів на уроках інформатики бажання дотримуватися здорового способу життя та усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини.

Програмні результати

ПРН7. Знати методику навчання інформатики в початковій та базовій школі.

ПРН10. Вміти використовувати різноманітні ресурси для пошуку потрібної інформації, критично аналізувати й опрацьовувати інформацію з метою використання її у сфері професійної діяльності.

ПРН14. Вміти планувати та організовувати процес навчання учнів інформатики, застосовувати сучасні методи навчання і форми організації

навчально-пізнавальної діяльності учнів; обирати та застосовувати методичне і дидактичне забезпечення шкільного курсу інформатики.

3. Програма навчальної дисципліни

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Технологічний підхід в освіті. Педагогічні технології початкової школи												
Тема 1. Теоретичні основи педагогічної технології.	8	2				6						
Тема 2. Розвиток комп'ютерної та обчислювальної техніки.	6	2				4						
Тема 3. Історичний аспект розвитку інформаційних технологій у світі та в Україні	8	2				6						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. “Початкова інформатика” в молодших класах												
Тема 4. Досвід зарубіжних підходів щодо викладання інформатики у початковій школі	10	4				6						
Тема 5. Сучасні проблеми навчання у початковій школі.	8	2				6						
Тема 6. Проблеми пропедевтики інформатики в початковій школі.	6	2				4						
Тема 7. Перспективи впровадження НІТ в освіту.	8	2				6						

Особливості вивчення інформатики в НУШ.												
Тема 8. Нові підходи до навчання сучасних дітей. Інформаційна культура. Безпека дітей у Інтернеті.	6	2				4						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Використання навчальних комп'ютерних програм в початковій школі												
Тема 9. Формування логічного мислення у дітей засобами ІТ	14	2		4		8						
Тема 10. Програмне забезпечення для використання у початковій школі	10	2				8						
Тема 11. Використання мультимедійних комп'ютерних комплексів МКК: (проектор, мультимедійна дошка, документ-камера)	14	2		4		8						
Тема 12. Використання проектної технології у початковій школі.	14	2		4		8						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Формування логічного мислення засобами ІКТ в початковій школі												
Тема 13. Вплив комп'ютерних ігор на формування елементів логічного мислення у дітей	14	2		4		8						
Тема 14. Проблеми пропедевтики інформатики в початковій школі	10	2				8						

Тема 15. Реалізація ідеї розвиваючого навчання на уроках інформатики в молодшому віці	12	2		4		6						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Теоретичні основи позакласної роботи з інформатики у початковій школі												
Тема 16.. Позакласна робота з інформатики як засіб підвищення знань молодших школярів з предмету	10			4		6						
Тема 17. Психолого-педагогічні умови організації та проведення позакласної роботи з інформатики у початковій школі	10			4		6						
Тема 18. Форми та методи організації та проведення позакласної і позашкільної роботи з інформатики учнів молодших класів	8					8						
Тема 19. Гурткова діяльність з інформатики	10			4		6						
Тема 20. Вікторини, брейн-ринги, інформатичні КВК, олімпіади, конкурси	10			4		6						
Тема 21. Ділові ігри та творча позаурочна діяльність школярів	10			4		6						
Усього годин	210	3 2		40		138						

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Використання мультимедійних комп'ютерних комплексів МКК: (проектор, мультимедійна дошка, документ-камера)	4
2.	Формування логічного мислення у дітей засобами ІТ	4
3.	Вплив комп'ютерних ігор на формування елементів логічного мислення у дітей	4
4.	Проблеми пропедевтики інформатики в початковій школі	4
5.	Реалізація ідеї розвиваючого навчання на уроках інформатики в молодшому віці	4
6.	Позакласна робота з інформатики як засіб підвищення знань молодших школярів з предмету	4
7.	Психолого-педагогічні умови організації та проведення позакласної роботи з інформатики у початковій школі	4
8.	Гурткова діяльність з інформатики	4
9.	Вікторини, брейн-ринги, інформатичні КВК, олімпіади, конкурси	4
10.	Ділові ігри та творча позаурочна діяльність школярів	4

8. Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні основи педагогічної технології.	6
2.	Розвиток комп'ютерної та обчислювальної техніки.	4
3.	Історичний аспект розвитку інформаційних технологій у світі та в Україні	6
4.	Досвід зарубіжних підходів щодо викладання інформатики у початковій школі	6
5.	Сучасні проблеми навчання у початковій школі.	6
6.	Проблеми пропедевтики інформатики в початковій школі.	4
7.	Перспективи впровадження НІТ в освіту. Особливості вивчення інформатики в НУШ.	6
8.	Нові підходи до навчання сучасних дітей. Інформаційна культура. Безпека дітей у Інтернеті.	4
9.	Формування логічного мислення у дітей засобами ІТ	8
10.	Програмне забезпечення для використання у початковій школі	8
11.	Використання мультимедійних комп'ютерних комплексів МКК: (проектор, мультимедійна дошка, документ-камера)	8
12.	Використання проектної технології у початковій школі.	8
13.	Вплив комп'ютерних ігор на формування елементів	6

	логічного мислення у дітей	
14.	Проблеми пропедевтики інформатики в початковій школі	8
15.	Реалізація ідеї розвиваючого навчання на уроках інформатики в молодшому віці	8
16.	Позакласна робота з інформатики як засіб підвищення знань молодших школярів з предмету	6
17.	Психолого-педагогічні умови організації та проведення позакласної роботи з інформатики у початковій школі	8
18.	Форми та методи організації та проведення позакласної і позашкільної роботи з інформатики учнів молодших класів	6
19.	Гурткова діяльність з інформатики	6
20.	Вікторини, брейн-ринги, інформатичні КВК, олімпіади, конкурси	6
		138

8. Методи навчання

Відповідно до змісту навчального матеріалу дисципліни потрібно використовувати різноманітні методи і форми навчання для досягнення поставленої дидактичної мети.

Кожна тема, як правило, супроводжується комп'ютерною підтримкою через використання педагогічних програмних засобів, програмного забезпечення загального та навчального призначення, що сприяє досягненню конкретних цілей навчання.

Під час вивчення дисципліни «Інформатика в початковій школі» з метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються:

- лекції (у т.ч. мультимедійні та інтерактивні лекції), практичні заняття із розв'язуванням проблемних ситуацій, інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу;
- інтерактивні методи навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, проектний метод);
- використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція, проблемна лекція), пояснювально-ілюстративний метод та практичні методи (практична робота);
- за рівнем самостійної розумової діяльності проблемне навчання, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

9. Методи контролю

З метою проведення поточного контролю знань та вмінь здобувачів освіти використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування,
- перевірка питань, що виносяться на самостійне опрацювання;
- презентація робіт;
- перевірка виконання практичних робіт в письмовому та електронному вигляді;
- усне опитування(захист практичних робіт).

З метою проведення підсумкового контролю знань та вмінь здобувачів освіти використовується усний екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачи

Поточний контроль та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3				
	Л	Л	Л	Л	Л	Л	Л	Л	Л	Л	
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання результатів навчання При визначенні кількості балів за тему викладач керується такими критеріями:

9–10 балів виставляється здобувачові, який вільно володіє матеріалом із теми; чітко, грамотно, логічно, повно і послідовно висвітлює питання, розкриває сутність і аналізує його зміст, демонструє знання не лише лекційного матеріалу, але й результати самостійного опрацювання основної й додаткової літератури, вміння висвітлювати власні міркування та робити висновки. Знання, вміння й навички здобувача повністю відповідають вимогам програми.

7–8 балів ставиться, якщо при вивченні теми показано розуміння практичних завдань, наявні окремі несуттєві помилки у відповідях здобувача. Здобувач володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою з частковим поясненням; частково аргументує теоретичний матеріал і розв'язування завдань.

5–6 балів здобувач отримує, якщо ілюструє означення основних понять та формулювання правил власними прикладами; самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням. При оцінюванні контрольної роботи 3 бали ставиться при суттєвих недоліках у теоретичній і практичній частинах роботи, за відсутності прикладів і достатньої аргументованості відповідей, якщо в контрольній роботі немає чіткості викладу матеріалу.

3–4 бали ставиться у тому разі, коли здобувач має фрагментарні знання у незначному обсязі, засвоїв меншу частину навчального матеріалу; за відсутності сформованих умінь та навичок; під час відповіді допускається суттєвих помилок; контрольна робота за багатьма параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення, здобувач не володіє фактичним матеріалом і має низький рівень теоретичної підготовки, переважна більшість завдань виконана неправильно.

1–2 бали ставиться в тому разі, коли здобувач за допомогою викладача розпізнає окремі об'єкти, явища і факти навчального матеріалу; під час відповіді припускається суттєвих помилок.

Самостійна робота здобувачів, як правило, включає опрацювання відповідних методологічних та методичних джерел, лінгводидактичної літератури з питань методики викладання української мови. Ефективність самостійної роботи здобувача виявляється на практичних заняттях і відображається у загальній оцінці за тему.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійної роботи здобувачів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- Опорні конспекти лекцій.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Презентації.

14. Рекомендована література

Базова

1. Інформатика: Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для здобувачів вищих навчальних закладів / За ред. О.І.Пушкаря. – К. : Видавничий центр „Академія”, серія „Альма-матер”, 2002. – 704с.

2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій [Текст] / автор-уклад. Н. П. Наволокова. – Х. : Основа, 2011. (Золота педагогічна скарбниця).

3. Інновації в дошкіллі. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід [Текст] : посібник на допомогу дошкільним працівникам / авт.-упоряд. Л. Калуська, М. Отрошенко. – Тернопіль : Мандрівець, 2010.

4. Могилев, А. В. Практикум по информатике [Текст] : учеб. пособие для здобувачів ВУЗ / А. В. Могилев, Н. И. Пак, Е. К. Ханнер ; под ред. Е. К. Хеннера. – М. : Академия, 2001

5. Петухова Л.Є. Теоретичні основи підготовки вчителів початкових класів в умовах інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища: монографія дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л.Є.Петухова. – Херсон: Айлант, 2007. – 200 с.: іл.

6. Халілова Ф.С. Інформаційні технології в професійній діяльності вчителя початкової школи. / Під редакцією Н.В. Апатової. – Сімферополь, «ДОЛЯ», 2009. – 240 с

Допоміжна

1. Глинський, Я. М. Інформатика. 9 кл. [Текст] : перший рік навчання / Я. М. Глинський. – 2-е вид. доп. – Львів : СПД Глинський, 2008
2. Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах : науково-методичний журнал. – К. : Освіта України, 2005
3. Інформатика та комп'ютерна техніка в лабораторних роботах [Текст] : навч. посібник. Ч. I / Т. М. Валецька, П. І. Бабій, І. А. Григоришин та ін. ; за ред. Т. М. Валецької. – К. : Дакор; КНТ, 2008.
4. Інформатика : Шкільний світ. Всеукраїнські газети для вчителів / гол. ред. Н. Вовковінська. – Всеукраїнське видання для вчителів. – К. : Перше вересня, 1999-. – щотижнева.
5. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології [Текст] : підручник для здобувачів ВНЗ / В. А. Баженов, П. П. Лізунов, А. С. Резніков та ін. ; наук. ред. Г. А. Шинкаренко, О. В. Шишов. – 3-є вид. – К. : Каравела, 2011. – 591 с. – 56,53
6. Кивлюк О. Аналіз наукових досліджень з проблематики пропедевтики інформатики в початковій школі / О.Кивлюк // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. – № 6. – С. 69 – 72.
23. Кивлюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі навчальних дисциплін початкової школи / О.Кивлюк // Початкова школа. – 2004. – №4. – С. 34 – 35.
7. Кивлюк О. Можливості використання комп'ютерних ігор у навчально-виховному процесі початкової школи / О.Кивлюк // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2007. - № 6. – С. 98 – 103
8. Кириченко В. Нестандартні уроки з інформатики в початковій школі / В.Кириченко // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2008. - № 1. – С. 43 – 45. 26.
Кириченко М.А., Кириченко І.М., Основи образотворчої граматики: Навчальний посібник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища школа, 2002. - 190с.
9. Киселев, Г. М. Информационные технологии в педагогическом образовании[Текст] : учебник для здобувачів вузов / Г. М. Киселев, Р. В. Бочкова. – М. : Дашков и К, 2012

10. Комп'ютер у школі та сім'ї: науково-методичний журнал. – К.: ФО-П Жугастрова О.В., 1998
11. Косинський, В. І. Сучасні інформаційні технології [Текст]: навч. посібник для здобувачів ВНЗ / В. І. Косинський. – 2-е вид., випр. – К.: Знання, 2012
12. Костриба Л. Створення мультмедійних програмно-педагогічних систем навчання засобами Power Point / Л. Костриба // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2008. - № 4. - С. 33-36.
13. Мараховська Л. В. Навчання інформатиці в початковій ланці освіти. – Газета «Інформатика». – № 21-22, 2001.
14. Масол Л.М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для Прийменко В. Діти, які грають в ігри, або комп'ютерна залежність / В. Прийменко // Інформатика. – 2007. - №5-7. – С. 16 – 18.
15. Морзе Н.В., Морзе І.Ю. Методика навчання учнів пошуку інформації при вивченні операційної системи та текстового редактора // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. - Вип. 3. - К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. - С. 122- 34.
16. Співаковський О. В. Майбутнє шкільної інформатики. Тенденції розвитку освітніх інформаційно-комунікативних технологій / О. В. Співаковський // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: зб. наук. праць. — К.: НПУ імені М. П. Драгоманова — 2005. — №3(10). — С. 226–234.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://www.iteach.com.ua> – український сайт програми Intel «Навчання для майбутнього».
2. Державні стандарти <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
3. Інформатик [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://informaticon.narod.ru/pages/docum.html>
4. Інформатика. Навчальні програми для учнів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс] / Сайт Міністерства освіти і науки України. Загальна середня освіта. Освітні програми – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
5. Шкільні підручники з інформатики [Електронний ресурс] / Сайт Інституту модернізації змісту освіти – Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
6. <http://www.mon.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства освіти та науки України.
7. <http://www.iteach.com.ua> – український сайт програми Intel «Навчання для майбутнього».
8. <https://informatic3810.blogspot.com/p/blog-page.html>.
9. <https://naurok.com.ua/metodichniy-posibnik-vikoristannya-ikt-na-urokah-v-pochatkoviy-shkoli-114844.html>

